

друге помоћи, то ћемо као мученици наше љубави заједно умрети!

Златко (устрашено испусти шешир.) Умрети! Умрети! Баш умрети? Та је ли то твоја збила, Милице? Тако млади па да умремо!

Милица. Та не, рече ли ти то сам? Али ишта то видим, ти држеш као прут!

Златко (збуњен.) Ја да држам? Боже ме сачувай, како би ја дрхтао! (Брише чело од зноја.) Ал' помисли само, Милице, ти тако млада, па већ да тражиш смрт. Не, не, то би страшан грех био, ја то не могу, не снем допустити! Ја не могу тим грехом оптеретити душу своју.

Милица. Таки су ти мушки! Кад их слушаш говорити, мислио бих, да су све сами лавови, а кад би вљало смрти у очи погледати, а они су зецови. Па јоп имају образа да о себи говоре, да су они јачи спол!

Златко (за себе.) Но, ја сам ти лепо насео! Тако ми сад и треба, кад ме бес тера да се раз

међем, да говорим о смрти. Шта да радим? Да не помисли да сам кукавица, хајде да се учним као да пристајем на ту луду мисао. Може бити да ће се до сутра опаметити, те јој не ће бити до умирања.

Милица. Шта, ти се устежеш? Збогом ми остајте, господине!

— „С ове стране гроба, ма у којем стању, Рад ће мени бити у опомињању!“

Златко (уплашено.) Милице, за име божије, немој да пренаглиши!

Милица (брзо се окрене.) Ти пристајеш, Златко?

Златко (претвара се.) На све што год ти хоћеш! Е, па на послетку смрт није тако страшна као што нам се чини. Ја се не бојим умрети, ја нико сасвим не бојим.

Милица (ухвати га за руку.) Хвала ти, драги мој! Тек сада видим, да смо ми два срца, а један уздијаш, једва тела а једна душа! (Наставиће се.)

НЕШТО О КОМИЧНОМ **Спрематак** **КОМИЧНОМЕ.** Овој логорују сти отаџби

Воља се појављује у делу. У том случају чине се практичном разуму нескладна дела комичних особа, када се не слажу с прилигама у свету, а уз то ни са самим тешњама тих особа. Кадо ми бодље опаљамо, што може бити а што не, то нам долази слабост тих комичних особа као противност између цели, коју намеравају постићи, и између средстава, којима се служе. Има тога често и у свакидашњем животу. Много се пута деси у свету, да се, на пример, нека ствар чини тајо тешка, да је не би могао да ћи ни најјачи човек. Ко се размеће својом јачином, одмах ће засугати руке, латиће се посла, а на лицу ће му засијати зрак од победе, а кад тамо, а то било нешто тако лако, што би могло подићи свако дете. Смеха дакле одмах доста.

Комично је, кад се постигне великим муком мали успех; али је још комичније, кад се не постигне никакав, или баш противан од онога, што се намеравало. То бива онда, када ко хоће да постигне две цели, од којих једна другу уничтује. Тако хоће, на пример, молијеров „Тврдица“ да штеди, али хоће уједно, да га свет сматра за одлична човека. За тим бива то још

и онда, када се средство противи цели, то јест, када се нешто хоће, а не изводи се онако како би требало. Тако је, на пример, Фалстаф сиња кукавица а хтeo би да га свет држи за грду јуначину.

Све ово може се догодити на три начина: случајем, туђом сплетком, или комичним карактером, који треба да дође у таке прилике, у којима се мора показати у својој правој природи. Шаљиве игре основање на комичном карактеру, хвале се као најбоље. У тим шаљивим играма мора свака реч и сваки чин да извире из карактера оних особа, које се приказују, а сплетка се нађе готово сама по себи.

Овом приликом није нам до тога, да дуљимо говор о тако званим фантастичким шаљивим играма, као што су неке шекспирове. За сада чемо обићи и то питање: да ли се може или не може песник довинuti до вршка драматичног успеха, ако је везан за људе овога света? О шаљивим паг играма, којима је главно сплетка, чини нам се, да је суд већ изречен. Ако се у њима не пази на доњедност у карактерима комичних особа — мале су вредности. Видим да овој отаџби сада им

ФАЛСТУДИЈА.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Траки се васпитач“) одигран је 1. марта тек онако, као што се може да се одигра. У целини није било складности, а у игри глумца оне живости и окретности, које би валило да буде у сваком комаду од ове врсте, где готово све до живе и складне игре глумца стоји. Тога целога вечера учинио је похвалну изненаду само Суботић, који је тврдицу Венијамина приказао особитом вољом и потпуним разумевањем. Овом приликом имали било најшијим глумцима приметити у опште, да не узимају олако својих улога, све и ако им се чини, да су незнатне. Мужом и научном може сваки глумац, који хоће да заслужи име правог уметника, до тога дотерати, да у његовим рукама постане знатна свака, па и најмања, улога. Ако пођу тим путем, који је, истински, тежак, али који води славу, то ћемо мобици у сваком приказалом комаду наћи опе лепе уметничке складности, која чини да заборавимо да је то само глумљење, и коју сада налазимо само у неким и неким комадима, који нам и у самом сећању па њих дају уживања.

—0—

ПОЗОРИШТЕ.

(Народно позориште у Београду.) У пародном позоришту у Београду даваће се у течају месеца марта ови комади: У петак 2. марта: „Сеоска школа“. — У недељу 4. марта: „Бој на Дубљу“. — У уторак 6. марта: „Избраница“, (нов.) — У четвртак 8. марта: „Максвел“. — У недељу 11. марта: „Сироче и убица“. — У уторак 13. марта: „Љубав није шала“, (нов.) и „Партија пикета“. — У четвртак 15. марта: „Париски ритар.“ — У недељу 18. марта: „Милош Обилић“. — У уторак 20. марта: „У петак“, (нов.) и „С поља гладац“ — У четвртак 22. марта: „Парчак“. — У недељу 25. марта: „Кобна тајна“, (нов.) — У уторак 27. марта: „Млетачки трговац“. — У четвртак 29. марта: „Приватке краљице паварске“, (нов.) — Замена: „Мамића“ — „Присни пријатељи“. — „За време котилона“.

* (Добровољачко позоришно друштво у Карловцију.) У Карловцу се састало, као што смо већ јавили, лепо коло честитих карловчана и карловчанака, да саставе добровољачко позоришно друштво. Цел је томе друштву, да се прибаве средства, којима би се у Карловцу могло поднапи самостално народно позориште. Тим ће се начином за увек закрчити пут немачким лакријашким скиталицама, који под изговором уметности глобе наш свет по мањим варошима. Представе су се почеле 9. марта у дворани карловачке читаонице. Прослов је веома лепо говорила гостојица Иванчевићева. За тим се приказала жигардниго-шаљива игра: „Сајџији шешир“. Друг је представа била 13. марта, па се том приликом приказала шаљива игра: „Љубав све може“. Друштво ће приредити представе у славу конзерваторију и за потпору издавања укупних дела пашега Прерадовића.

* (Ново позориште у Вараждину.) У Вараждину је добрајено лепо и укусно позориште, које служи на част

тој вароши. „Сад долази“, вели „Vienac“, „питање, која ли ће вила посветити овај нови храм, да ли вила хрватица, коју то место по праву иде, или туђа најметница, која Хрвате мили и глади, када вља измамити новаца, а баца их у блато, када се о томе ради, дадомаћи језик, домаћа уметност заузме своје место? На ово питање није тешко одговорити. У опште је паша дужност, да туђинство изтише из свога дома, а овде би управо права срамота била, да посвети вараждинско позориште ћако путничко немачко друштво. Родљуби вараждински уверавају нас, да су наплоњени у том обизиру припети жртве. Варошко заступништво у Вараждину и управа народног позоришта хrvatskoga управу су дужни, да у споразуму уреде ствар тако, да наше домаће позоришно друштво започне представе на вараждинском позоришту. Уверени смо, да се вараждинци не ће према томе позиву откажути, већ да ће се повести за лепим примером честитих карловчана.“

КЊИЖАРСТВО.

* (Колико је немачких књига изашло у г. 1872.) По најновијим исказима изашло је у години 1872. свега немачких књига 11.127, даље у 458 књига више него у години 1871, а у 278 књига мање него у години 1869.

ПРАВНИШТВО.

* (Грађа за обичајно право.) Др. Валтазар Богишић предао је, југословенској академији знаности и уметности свој рукопис: „Грађа за обичајно право“. Тај је рукопис академија ове године издати. Дело је велико до 30 штампаних таблица, а у њему су приложи за обичајно право, које је Богишић покупио по целом словенском југу. Који се у томе разуме, веде, да ће то дело бити реткост у тој струци књижевности.

СИТИНИШЕ.

* (Губитак немачке војске.) Не даље је издао др. Енгл, управитељ статистичкога званића у Берлину, дело о томе, колико је људи изгубила немачка војска у последњем рату у Француској. По том делу изгубила је немачка војска 127.397 људи. У том броју има 5254 официра и лекара. Војска је овојску ударила 1599 пута где је дошло до крви. За цело време рата било је 78 бојева и већих побоја, 870 мањих крешева, 33 јуриша и 486 непријатељских окрипаја. Кад би се разделила најчада силне ратне јединице на све главе што су пострадале, на сраку би дошло којејаких 40.000 франака. Овај је рат донео победитељу скоро већу материјалну корист него ма који други досадањи рат.

* (Отац је отац.) Суд у Чикагу одсудио је не давно некога старица од 110 година на глобу од десет долара, што је своје најмлађе дете од 80 година немило измлацио с тога, што га није хтело послушати.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

20. ПРЕДСТАВА **У новоти претплати 1**

У НОВОЈ ПРЕТПЛАТИ 1.

У НОВОМЕ САДУ У ПОНДЕДОНИК 12. МАРТА 1873.

ПО ДРУГИ ПУТ:

ДО НАДИЈАНА

ШАЉИВА ИГРА у 5 чинова, од МОРЕТА, по ПРЕРАДИ Е. А. ВЕСТОВОЈ ПРЕВЕО МИЛОРАД ШАПЧАНИЋ

ДО ЕАДИЈАНА

REFERENCES

0. C. 0. B. E. 3

Дон Диго, несависни гроф у Барцелони
Дона Дијана, наследница-принцициња, њени му
Дона Лаура { његове небаке
Дона Фениса { његове небаке
Дон Цезар, принцип ургељски.
Дон Луис, принцип беарњански
Дон Гастон, гроф тоаски
Перин, тајник и повереник принцицињин
Флорета, собарица принцицињина
у времену кад је Каталонија била независна.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТ.